

**Oświadczenie złożone
przez senatora Jarosława Obremkiego
na 40. posiedzeniu Senatu
w dniu 3 października 2013 r.**

Oświadczenie skierowane do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra finansów Jana Vincenta-Rostowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Chciałbym zwrócić uwagę na alarmującą sytuację finansową gmin, na terenie których położone są parki narodowe i rezerваты przyrody. Gminy te nie uzyskują bowiem wpływów z podatku od nieruchomości, a jednocześnie – ze względu na wadliwe rozwiązania prawne – ten ubytek dochodów nie jest im rekompensowany.

Jednym z podstawowych źródeł dochodów gmin jest podatek od nieruchomości. Opodatkowaniu tym podatkiem podlegają grunty, budynki oraz budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych zawiera jednak katalog zwolnień z tego podatku. Takim zwolnieniem objęte są, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy, grunty oraz budynki i budowle położone w parkach narodowych lub w rezerwach przyrody.

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych wprowadza mechanizm rekompensowania gminom utraconych dochodów z tego tytułu. Ustawodawca wyszedł bowiem z założenia, że utrata przez gminy dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości, którego uzasadnieniem jest osiągnięcie celów o znaczeniu ogólnokrajowym z zakresu ochrony przyrody, powinna być gminom w całości rekompensowana z budżetu państwa. Zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przypadku tego zwolnienia samorządom przysługuje z budżetu państwa zwrot utraconych dochodów za przedmioty opodatkowania, które podlegają opodatkowaniu i nie są z niego zwolnione na podstawie innych przepisów ustawy. Regulacja ta jednak tylko pozornie rozwiązuje problem.

Znaczne straty dochodów gmin, na których terenach położone są parki narodowe lub rezerваты przyrody, powoduje nie brak mechanizmów rekompensujących, ale możliwość stosowania swoistej „kumulacji zwolnień”. Grunty, budynki i budowle położone w parkach narodowych i rezerwach przyrody, spełniające przesłanki wskazanego zwolnienia z art. 7 ust. 1 pkt 8, mogą stanowić jednocześnie budowle wałów ochronnych, grunty pod wałami ochronnymi i położone w międzywałach, zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9, a także grunty stanowiące nieużytki, użytki ekologiczne, grunty zadrzewione i zakrzewione, zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 10. Co ważne, gminom przysługuje zwrot utraconych dochodów tylko w przypadku zastosowania zwolnienia z art. 7 ust. 1 pkt 8. Jeżeli więc dana nieruchomość może być zwolniona od podatku na podstawie dwóch różnych tytułów, to zgodnie z art. 7 ust. 4 zastosowanie znajdzie zwolnienie, które nie daje gminie prawa do rekompensaty utraconych dochodów.

Z uwagi na to konieczne jest podjęcie inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do eliminacji przedstawionych wad tej regulacji prawnej. Niezbędne jest uściślenie treści art. 7 ust. 1 pkt 9 i 10 poprzez wskazanie, że zwolnień tych nie stosuje się do nieruchomości objętych zwolnieniem z art. 7 ust. 1 pkt 8. Taka zmiana spowodowałaby, że zniknęłyby wątpliwości dotyczące możliwości stosowania dla tych samych nieruchomości kilku rodzajów zwolnień przedmiotowych. Gminy, na terenie których położone są parki narodowe lub rezerваты przyrody, uzyskałyby w ten sposób pełną rekompensatę dochodów utraconych z tytułu ustawowych zwolnień z podatku od nieruchomości.

W związku z tym chciałbym zadać Panu Ministrowi następujące pytania.

1. Czy istnieje możliwość zmiany przedstawionej regulacji prawnej we wskazanym zakresie?
2. Ilu gmin może dotyczyć opisany problem i jakie są ich ubytki w dochodach spowodowane wadliwą regulacją prawną?
3. Jakie byłyby koszty wprowadzenia proponowanych zmian dla budżetu państwa?

Jarosław Obremki